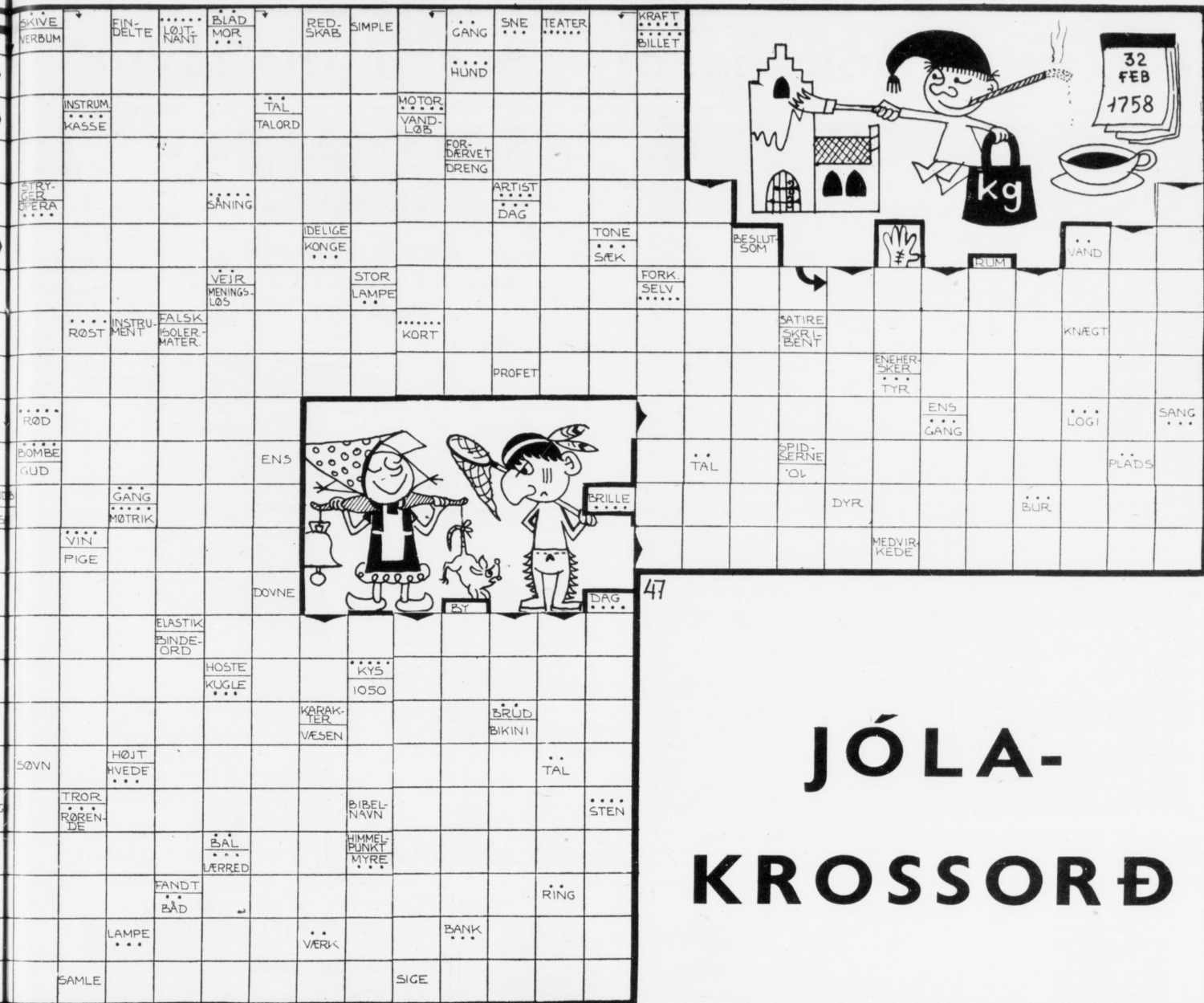

JÓLA-KROSSORÐ

á Jarnhanus: »Hvat ynskir tú nú.« spyr villmaðurin. »At eg lofti gulleplinum, ið prinsessan kastar.« »Tað, skal ikki standast á.« svarar Jarnhanus, »eg vil eisini geva tær reyð herkleði og reyðan hest at riða til veitsluna á.

Tá ið veitsludagurin kemur, fer kongasonurin stásiliga ríðandi og verður standandi ímillum hinar riddararnar; eingin kennir hann. Nú trínir prinsessan fram og kastar gulleplið í mannamúgvuna; kongasonurin loftar tí. So skjótt hann hevur tað í hondini, riður hann burtur. Næsta dagin gevur Jarnhanus honum hvít herkleði og hvítan hest. Aftur loftar hann gulleplinum og riður so burtur sum snarast. — Nú verður kongur illur og sigur: »Tað er ikki fyrri mark, at riða burtur við gulleplinum; tann sum tað

fær, skal koma fram fyrri kong og siga hvør hann er. Hendir hetta aftur, sendi eg mínar menn eftir honum, og gongur tað ikki betur, skulu teir hava loyvið at bera vápn á hann« — Triðja dagin gav Jarnhanus dreinginum svartan herbúnað og svartan hest. Aftur loftar hann gulleplinum, sum prinsessan kastar, reið so burtur sum snarast. Men tá lögdu kongsins menn aftaná honum, og ein kom honum so nær, at hann særði hann í beinið við svøðsoddinum. Hann slapp frá teimum kortini; men hesturin leyp so óstortsliga, at hjálmurin feyk av honum, og øll kundu siggja hansara gylta hár. Menninir riða nú aftur og siga kongi hetta.

Næsta dagin fer prinsessan til urtagarðsmannin og spyr hvar

drongurin er. »Jú,« sigur urtagarðsmaðurin, »hann arbeiðir í urtagarðinum. Tað er ein lógin stavnur; hann hevur verið við til veitsluna og kom ikki aftur fyrr enn í gjárkvöldið; tá hevði hann trý gullepli, sum hann hevði vunnið, at vísa børnunum.« Nú sendir kongur boð eftir honum, og tá ið hann kemur, er hann aftur undir høgvu; men prinsessan fer til hansara og tekur høgvena av honum. Tá floymdi hansara gula hár niður yvir akslarnar, og tað skein so fagurliga, at øll undrast á.

Nú spyr kongur: »Er tú tann riddarin, sum hvønn dag kom til veitsluna í ymskum herkleðum og loftaði teimum trimum gulleplunum?«

»Ja, og her eru tey,« sigur kongasonurin, og tekur tey upp

úr lummanum og gevur kongi. »Og vilja tygum hava fleiri prógv, kunnu tygum siggja sárið, tygara menn góvu mær í beinið, tá ið teir eltu meg. Men eg eri eisini tann riddarin, sum hjálpti tygum til at vinna figgindaherin.«

Nú sigur kongur: »Tá ið tú kann gera sovoronar skreytir, er tú eingin vanligur urtagarðsdrongur; sig mær hvør faðir tú er.«

»Faðir mín er mikil kongur, og eg eigi alt tað gull, eg kann ynskja mær,« svarar kongasonurin.

Kongur sigur: »Eg siggi, at eg havi nógv at takka tær fyrri. Er tað eitthvørt, eg kann gera fyrri teg?«

»Ja,« svarar kongasonurin, »eitt nógv umráðandi ting kunnu tygum gera; gevið mær dóttir tygara til konu.« Tá læði

prinsessan og segði: »Hann hevur ikki viljað gjørt vart við seg; men eg havi leingi sett av hansara gylta hár, at hann var eingin vanligur urtagarðsdrongur.« Kongasonurin fór nú til hennara og kysti hana.

Har komu bæði faðir og móðir hansara í brúðleypið. Og tað var mikil gleði; tí tey høvdu fyrri langt síðani mist alla vón um at siggja hann aftur á lívi.

Tá ið tey sótu við brúðleypsbordðið, tagnaði tónleikurin so bráðliga, og ein mikil kongur við stórum fylgi trein inn í hollina, gekk fram til kongasonin, fevndi hann og segði: »Eg eri Jarnhanus, sum varð umskaptur í villmannalíki; men tú hevur loyst meg úr gandinum, og nú skal tú eiga allar mínar miklu dýrgripir.«

Heðin Brú, umsetti.